

и Темешваръ.¹⁾ По-сетнѣ подиръ всички войни на турцитѣ съ Австрия и Русия множество християни напушатъ сѣвернитѣ области на Балканския Полуостровъ и отиватъ въ християнски земи. Такъвъ е произходътъ на сърбитѣ въ австрийскитѣ земи и въ маджарско, на българитѣ въ Банатъ, Бесарабия и южна Русия. Това изселуване се продължава дори до кримската война въ 1853. год. Доброволно българи се прѣселятъ прѣзъ миналото и сегашно столетие въ нѣкои мѣста на прѣдна Мала Азия.²⁾

Прѣзъ бурнитѣ врѣмена на турското владичество ставатъ силни движения и между арнаутитѣ и власитѣ. Много арнаути за да спасятъ вѣрата си бѣгатъ отъ албанскитѣ земи навънъ, главно въ Италия, дѣто и до сега има запазени арнаутско-християнски жители. Други напълниха срѣдна Гръция. Отдѣлни арнаутски колонии срѣщаме въ Тракия около Одринъ, дѣто сж запазили още езика си, двѣ села Арбанаси при Станимака, Арбанаси при Търново, Копилковци въ Чипровския Балканъ.³⁾ Прѣзъ миналия вѣкъ вътрѣшни буни принудиха голѣма часть отъ гѣстото влашко население около Шиндъ да се прѣсне по другитѣ части на Полуострова.

Послѣденъ опитъ на турскитѣ владѣтели да удържатъ съ мухамеданско болшинство влиянието си въ Полуострова е прѣселянето на *татари и черкези* отъ Кримъ и Кавказъ. Прѣзъ 1861. год. множество татари бѣха поселени въ Доброджа, а малки колонии прѣснати по разни мѣста въ източната половина на Полуострова. Прѣзъ 1864. год. се почна прѣселяване по сѣщия пѣтъ на черкези, които бѣха прѣснати сѣщо по източната половина на Полуострова. Едни отъ тия прѣселенци измрѣха на новитѣ си жилища, други изчезнаха въвъ врѣме на послѣдната руско-турска война, трети се прѣселиха въ Азия, и сега въ Полуострова има незначителни останки отъ еднитѣ и другитѣ.

Силното движение на населението въ Балканския Полуостровъ още не е уталожено, особено въ българскитѣ области, дѣто турското наводнение и турската власть бѣхж много силни. Статистикитѣ на Княжество България ни сочатъ бързи измѣнения. Такива измѣнения, ако и сравнително въ много по-слабъ размѣръ, ставатъ въ турска Тракия и въ Македония, за която оттукъ нататѣкъ ще говоримъ специално.

¹⁾ Hammer, G. d. Os. Reiches, I. 657.

²⁾ В. Кънчовъ, Българи въ Мала Азия. Български Прегледъ, г. V. кн. 8. стр. 52.

³⁾ Иречекъ, Кн. България, II. 248, 286, 428.